

Turka Stelo

La revueto de la turka esperantistaro
Februraro 2016 n-ro: 2

Saluton denove karaj geamikoj!

Ĉi tiu estas la dua numero de nia revueto. Ni esperas, ke vi ŝatis la unuan tamen, ke ĝi estis tre amatora kaj simpla revueto. Bonvolu skribi al ni ĉion, kion vi pensas pri nia revueto. Vi povas skribi ankaŭ en turka lingvo, tute ne gravas. La revueto estas nia, do ĝi ankaŭ estas via. Vi esprimu vian opinion pri ĝi ĉar ni volas plibonigi ĝin per viaj opinioj kaj sugestoj. Certe ke ĉion, kion vi volas ni ne povos realigi, sed ni aperigos viajn opiniojn en nia revueto.

Pasintfoje ni diris ke ni pripensas enmeti kelkajn dulingvajn artikolojn. Do ĉi tiun salut-artikolon ni ankaŭ tradukis kaj metos en turka lingvo dekstren.

Nia revueto ni sendas al vi per google ret-poŝt-grupo, sed ĝin ankaŭ povas trovi en nia nova retejo sub la menuo "Revueto" de kie vi povas elŝuti ĝin. Sed ni volas, ke vi kaj viaj geamikoj, kiuj interesas pri lingvo Esperanto, abonon al nia revueto, do tiel ni scios kiom da abonantoj ni havos. Ni nur bezonas vian ret-poŝt-adreson por tio, kiun vi povas sendi al la jena ret-poŝt-adreso aŭ al nia facebook-grupo.

Bonan legadon al ĉiuj! ■

Tekrar merhaba değerli arkadaşlar!

Bu dergimizin ikinci sayısı. Her ne kadar da amatör ve basit bir dergi idiyse de umarız birinci sayımızı beğenmişsinizdir. Lütfen dergimiz hakkında düşündüğünüz herşeyi bize yazın. Türkçe dilinme yazın, hiç önemli değil. Dergi hepimizin. Dergi hakkında fikrinizi

ifade edin çünkü biz de sizin fikir ve önerilerinizle dergiyi iyileştirmek istiyoruz. Tabi ki her istediğinizi gerçekleştiremeyiz ama fikirlerinize dergimizde yer vereceğiz.

Geçen sefer birkaç makaleyi çift dilli olarak koymayı düşündüğümüzü söylemiştik. Dolayısı ile bu selamlama yazısını da çevirip Türkçe olarak sayfanın bu tarafına koyduk.

Dergimizi size google e-posta grubu ile dağıtıyoruz, ama ayrıca onu yeni web sayfamızın "Dergi" menüsü altında da bulabilir ve indirebilirsiniz. Ancak sizin ve Esperanto dili ile ilgilenen arkadaşlarınızın bize abone olmalarını istiyoruz ki kaç abonemiz olduğunu bilelim. Tek ihtiyacımız olan e-posta adresiniz ve onu da aşağıdaki e-posta adresine veya facebook grubumuza gönderebilirsiniz.

Hepinize iyi okumalar! ■

<https://esperantoturkiye.wordpress.com/category/dergi-revueto/>
vasilkadifeli@gmail.com
<https://web.facebook.com/groups/7121509722/>

TURKA STELO

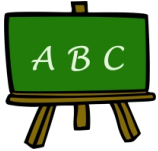
Eldonanto : Turka esperantistaro

Redakcio : Vasil Kadifeli - vasilkadifeli (ĉe) gmail (punkto) com

Ĉeflingvo:	Kodo:
Esperanto (+turka)	Li-TUR-06

CDELI: Centro de Dokumentado kaj Esploro pri la Lingvo Internacia - Biblioteko de la Urbo La Chaux-de-Fonds

Kursoj

Kurso por komencantoj en Kadıköy distrikto.

La kurso daŭras sukcese. Nia lernantino Fatma Eroğlu kandidatiĝis kaj elektiĝis kiel reprezentantino de TEJO en la Eŭropa Parlamento do en Majo ŝi vojaĝos al Bruselo kaj reprezentos TEJO-n kaj ankaŭ ni en la Eŭropa Parlamento. Nova amiko Ege Madra aliĝis al nia kurso.

Kurso por komencantoj en la lernejo Üsküdar Amerikan Lisesi en Istanbul

La kurso de Murat Özdzidar en la lernejo daŭras sukcese.

Kurso por komencantoj en Celal Bayar Universitato en Manisa urbo

Alian kurson gvidas Utku Gürdal en Celal Bayar universitato en Manisa. La kurso havis preskaŭ 16 gestudentoj en la komenco sed nun lernas nur 5 gestudentoj ĉefe de matematika fako kie Utku instruas. La kurso daŭras sukcese.

En ĉiuj kursoj ni sekvas la lernolibron de Stano Marĉek "Esperanto per Rekta Metodo". Tiu fama libro, kiu jam estas tradukita al pli ol 35 lingvoj, ankaŭ aĉeteblas en turka lingvo. ■

Nia nova retpaĝo

La turka esperantistaro nun havas novan retpaĝon!

La ligilo de la retpaĝo estas la jena :

<https://esperantoturkiye.wordpress.com>

En la retpaĝo ni aperigas mallongajn dulingvajn blogaĵojn kaj la ĉefa celo estas allogi la turkajn neesperantistojn kaj afiŝi informojn pri Esperanto por ĉiuj. En la retpaĝo ankaŭ troviĝas la malnovaj numeroj de nia revueto "Turka Stelo" sub menuo "Dergi/Revueto" de kie oni povas elŝuti ilin.

Vi povas aboni al nia retpaĝo per via retpoŝt-adreso por esti sciigita pri novaj blogaĵoj. Por tio bonvolu iru suben en la dekstra menuo.

Türk esperantistlerinin şimdi yeni bir web sayfası var!

Sayfanın bağlantısı :

<https://esperantoturkiye.wordpress.com>

Sayfada kısa ve iki dilli blog yazıları görüntülüyoruz. Ana amaç esperantist olmayan Türklerin dikkatini çekmek ve herkes için Esperanto hakkında bilgiler vermek. Sayfada ayrıca "Dergi/Revueto" menüsü altında dergimiz "Turka Stelo"nun indirilebilmesi için eski sayıları bulunmaktadır.

Yeni blog yazıları hakkına bilgilendirilmek için sayfaya e-postanız ile abone de olabilirsiniz. Bunun için lütfen sağ menünün alt kısmına bakınız.

Esperanto-Sumoo

Rezulto de la novembra Esperanto-Sumoo

En la novembra Esperanto-Sumoo

partoprenis 265 legantoj el 29 landoj. Perfektaj venkintoj (15 venkoj) estis 216/265 (81,5%). Kvanto de legitaj paĝoj estis pli ol 18,000 paĝoj. Do, averaĝe unu homo legas 70 paĝojn dum 15 tagoj de la Sumoo.

La nombro de la partoprenantoj estis la plej granda en nia historio dank'al la grupo de Koreanoj kaj propagando en diversaj E-aranĝoj.

El Turkujo partoprenis du legantoj kaj ambaŭ venkis ĉiuj 15 tagoj kaj ili gajnis diplomon.

Nun ni havas novan facebook grupon kie Esperanto-Sumoo partoprenantoj kaj interesantoj povas kunveni kaj diskuti pri la Sumoo kaj paroli pri la libroj ili legas:

La unua Esperanto-Sumoo de la nova jaro okazis inter la 10-a kaj 24-a de januaro 2016. Sed la statistikojn Hori Jasuo ankoraŭ ne anoncis.

<https://web.facebook.com/pr ofile.php?id=759066970888217>

<http://www.esperanto-sumoo.strefa.pl/index.html>

UEA

N-ro 599 (2015-12-07) UEA invitas prelegi en la IKU-sesio en Nitro

Kadre de la 101-a UK en Nitro okazos la 69-a sesio de la Internacia Kongresa Universitato. UEA invitas universitatajn profesorojn, docentojn kaj personojn kun simila kvalifiko sendi proponojn pri prelegoj al la sekretario de IKU rete (amri@huji.ac.il) aŭ paperpoŝte: prof. Amri Wandel, 767 Makabim, IL-7179901 Modiin, Israelo.

N-ro 599 (2015-12-07)

Elektioj en UEA komenciĝas

En 2016 okazos elekto de novaj gvidorganoj de UEA por la periodo 2016-2019. Parto de ĝi estos elekto de komitatoj B por reprezenti la individuajn membrojn (IM) en la Komitato de UEA. Laŭ la Statuto (art. 24) oni elektas unu komitatanon B por ĉiu komencita milo da IM. Laŭ la antaŭvidata nombro de IM oni elektos ses komitatojn B.

N-ro 600 (2015-12-29)

UEA invitas volontulojn

Iĝu plentempa volontulo en la Centra Oficejo de UEA en Roterdamo. Esti volontulo signifas ne nur grave kontribui al la Esperanto-movado, sed estas samtempe persona pliriĉiĝo. La volontuloj laboras en la koro de la Esperanto-movado – la Centra Oficejo de UEA kaj TEJO, povas kunlabori pri tre interesaj projektoj, partoprenadi aranĝojn kaj kunlabori en la tutmonda medio.

http://uea.org/aktuale/komun_ikoj

TEJO

N-ro 419 (2015-12-11) Mounir Abjiou: la nova oficisto

Danke al administra subvencio de Eŭropa Unio, TEJO ĉi-jare denove havis la eblon dungti plentempan oficiston. Por la posteno kandidatiĝis ok homoj, inter ili sep viraj kaj unu ina. Post skajpaj intervjuoj kun la kandidatoj la Estraro decidis elekti la 23-jaraĝan marokan esperantiston Mounir Abjiou, jam konatan en la junulara movado pro la kelksemajn volontuladon en la Centra Oficejo de UEA. Legu pli detalajn informojn ĉe: <http://tejo.org/2015/12/mounir-abjiou/>.

N-ro 419 (2015-12-11)

Konkurso: Partoprenu en la 72-a IJK en Pollando!

Ĉu vi ŝatus partopreni al la 72-a IJK okazonta venontsomere en Vroclavo, Pollando, sed ne disponas la financajn rimedojn? Jam tradicie la fonduso pretas helpi al la individuaj membroj de TEJO partopreni la kongreson, kovrante ĝis 80 elcentojn de la vojaĝkostoj, loĝadon en la plej malmultekosta kategorio kaj la programkotizon. Por aliĝi kaj informiĝi pli detale legu la alvokon ĉe:

<http://tejo.org/2015/12/konkurso-partoprenu-en-la-72-a-ijk-en-pollando/>

<http://uea.org/aktuale/tejo>
<http://tejo.org/>

Nasıl Esperanto Öğrenebilirim?

Esperanto'ya ilgi duyuyorsunuz, merak ediyorsunuz, öğrenmek istiyorsunuz ama cesaret edemiyorsunuz ve de uzaktan izliyorsunuz!

Size bazı tavsiyeler vereceğim ama herşeyden önce şunu belirteyim : dil öğrenmek kolay değil, herkesin farklı kabiliyeti var bu konuda, bazıları çok hızlı öğrenir bazıları çok zorlanır. Ben mesela zamanında ortaokul ve lise'de 6 sene boyunca haftada 4-5 saat İngilizce dersi aldım ama üniversitede yeni baştan bir sene hazırlık okumak zorunda kaldım ki İngilizce puanım o zaman için çok yüksek idi.

Ancak Esperanto'nun diğer diller gibi olmadığını da duymuşsunuzdur. Evet herkes farklı oranlar belirtiyor 1'e 3, 1'e 10 gibi ama gerçekten de Esperanto diğer dillere göre öğrenilmesi çok kolay bir lisan. Aslında başlangıçta çok yüksek bir ivme ile öğrenilir Esperanto ve hemen hemen bir ay içerisinde konuşmaya da başlar kişi. Benim zamanımda okulda 6 senede öğrendiğim İngilizce seviyesine Esperanto'da 1-2 ayda gelinebiliyor. Bu aşama Avrupa Standartlarına göre A2 ile B1 arasında bir seviyedir.

Ancak sonrasında dili mükemmeleştirmek için diğer dillerde olduğu gibi bolca kitap okumak ve sürekli yazı yazmak gerekir. Esperanto yapısı ile bu aşamada da kişiye kolaylıklar sağlar. Gene de dilinizi mükemmelleştirmek uzun bir süre gerektirir. Kişi B1, B2, C1 ve en son C2 seviyelerine ancak sürekli kitap okuyarak ve yazı yazarak gelebilir. Başkaları ile yazışmak da bir çözümdür.

Mükemmelleştirme kısmını bir kenara bırakalım ve o ilk aşamayı konuşalım. Çoğu kişi için bu ilk aşama çok önemlidir ve dili öğrenmenin korkulan kısmı da budur. Sonrası çorap sökücü gibi gider ya da gitmez, belli olmaz. Herşeyden önce ülkemiz binlerce yabancı dil kursunun bulunduğu bir cennet, ya da cehennemdir diyelim. Tam bir enkaz. İnsanlar kursa yazılır, giderler, ama kursa giderken evde çalışmazlar, yapılan dersi tekrarlamaz ve bu şekilde istenilen sonuca ulaşmaktan yavaş yavaş kişi uzaklaşır. Az zaman sonra kursa gitmek, hele ki İstanbul şartlarında, insana çok zor gelir, bazı günler kişi gitmek istemez ve sonuçta kursu asmaya başlar halbuki para da ödüyordür. Çoğu kişi almakta olduğu kuru bırakır bazıları bitirir ama sonraki kura kayıtlarını yapmazlar vs.

Demek istediğim herşeyden önce kendinize ben bu dili öğreneceğim demeniz lazım. Günde 4 saat "akıllı" dediğimiz telefonlar elimizde bir o yana bir bu yana Internet'e bakar dururuz. Bunun bir saatini bu işe ayırsak herşey çok kolay hallolacaktır. Zaman yönetimi denen olay bizim insanlarımızda yok maalesef. Bunu uygulamalıyız. Bu sadece Esperanto öğrenmek için değil her şey için geçerlidir ve en güzel tarafı da bu tamamen bizim elimizdedir. Kayıp geçen zaman hayatımızdan kaybettiğimiz bir süredir.

Başka bir yabancı dil bilenler şanslıdırlar çünkü Esperanto öğrenmede o dil çok yardımcı olur, süreyi belki de yarı yarıya indirir. İngilizce bilmek Almanca öğrenmede çok da fazla yardımcı olmayabilir, ama İngilizce olsun, Almanca olsun, Fransızca olsun biliyorsanız, bu Esperanto öğreniminde size çok yararlı olacaktır. Öte yandan küçükken önce Esperanto öğrenen birisinin de diğer dilleri öğrenmesi daha kolay olduğu Manchester Üniversitesinde yapılan deneylerle sabittir.

Gelelim Esperanto öğrenmeye:

1) İngilizce bilenler Duolingo'da bu sene içerisinde açılan Esperanto kursunu deneyebilirler. "Akıllı" telefonu olanlar zaten bunu tercih ediyor genelde.

2) www.lernu.net sayfasına kayıt olup öğrenebilirsiniz. Çok dilli bir sayfadır ve pek iyi olmasa da Türkçe önyüzü de vardır bu sayfanın. Ayrıca bu sayfada yazışacak bir çok arkadaş da edinebilirsiniz.

3) Facebook'taki ESPERANTO TÜRKİYE grubuna kayıt olup sadece Türkler için açtığımız kapalı Dil Kursu grubuna da kayıt olabilirsiniz. Orada çok iyi bir Esperanto kitabı var. Kitabı pdf olarak indirip bir copy center'da 15 TL'ye bastırıp ciltletebilirsiniz. Gerçi kitap İngilizce'den öğretiyor ancak sözlük kısmı dışında bunun hiç bir önemi yok çünkü kitap doğrudan bir öğretim metodu kullanıyor ve normalde bir öğretmene de gerek olmuyor.

Ancak kişinin her zaman kafasında soruları oluşabilir bunu aşmak için de size bir öğretmenin anlatacağı şeyleri Kitaba paralel olarak hazırladığımız ve Ders Notları adını verdiğimiz bir word dosyasına koyduk, onu da indirip bir copy center'da bastırabilirsiniz. Kitapta 22 ders var her birine 2 saat harcasanız 44 saatte bahsettiğim o ilk aşamaya gelir, konuşmaya başlayabilirsiniz.

Benim tavsiye ettiğim bu 3. yöntemdir sadece zamanınızı programlamak ve kararlılığınız ortaya koymak yeterlidir. İngilizce bilen birisi için bu süre daha da kısa olabilir, dil öğrenmekte zorluk çeken birisi için bu süre daha da artabilir.

Şimdilik bu kadar kararınızı verin derim... ■

Vasiil Kadifeli (1959) İstanbul

Leterojn ni ricevis el geamikoj

Kiel mi Renkontis Esperanton?

Saluton el Turkujo!

Mi nomiĝas Fatih. Mi estas medicina studento, amanto de lingvolernado kaj lernemulo pri aliaj kulturoj kaj lingvoj.

En ĉi tiu mallonga skribaĵo, mi provos rakonti al vi kiel okazis mia eklernado de Esperanto.

Antaŭ unu kaj duono jaro, en reta lingvolernado platformo "Duolingo", mi vidis anoncon en angla lingvo: "Esperanto kurso venas!" Tiun nomon mi trovis strangan kaj pensis ke eble ĝi estis branĉo de la hispana(!). Sed tagoj pasis kaj post kiam mi plurfoje vidis tiun novaĵon mi decidis serĉi pri ĝi.

Mi guglis la vorton "Esperanto". Surklakis la retpaĝojn kiujn mi trovis kaj eklegis: "Esperanto estas artefarita lingvo, kiun kreis pola okulkuracisto L.L. Zamenhof. Ĝi estas facile lernebla kaj estas kreita por justa internacia komunikado."

Tiuj vortoj tre interesis min. Mi kontaktis turkajn esperantistojn kaj petis ilian helpon. Uzante komputilan programon kaj gramatikan libron mi iom post iom progresis en la lingvo. Poste mi legis romanojn, babilis voĉe kaj korespondis kun esperantistoj el diversaj landoj.

Tiel komencis mia aventuro. Mi ŝatas tiun lingvon kaj mi kredas ke ĝi enhavas grandan potencon kaj homarajn valorojn, kiuj estas akceptitaj de ĉiuj homoj kaj taŭgas por ĉiuj popoloj. Ĝi ne estas nur lingvo sed ankaŭ bona filozofio. La ideo de Zamenhof pri justa komunikado por ĉiuj homoj ankoraŭ ne realiĝis. Tamen la vivo daŭras, kaj la tero rondiras. Nur Dio scias kio okazos morgaŭ. Espereble la homaro pace

kunvivos.

Kun bondeziroj, via turka amiko,

Fatih Emre Can (1996) Elaziĝ

Saluton,

Kun granda ĝojo mi eksciis pri la publikado de via revuo la "Turka Stelo".

Mi laboras en Esperanto radio-programo en Melburno. Se vi volas scii pli pri tiu programo estas du eblecoj: la retejo de la radio www.3zzz.com.au (vi devas klaki sur la esperanta flago) aŭ la arkivoj de 3ZZZ esperanto-programo en la retejo de la Melburna Esperanto-Societo www.esperanto.com.au

Antaŭ kelkaj jaroj mi vizitis Istanbulon survoje al Ukrainujo, kiun mi atingis per ŝipo, sed mi ne provis renkonti esperantistojn. Nun mi scias ke mi eraris pensante, ke ne estas esperantistoj en tiu lando. Dum kongresoj, mi neniam renkontis iun el Turkujo.

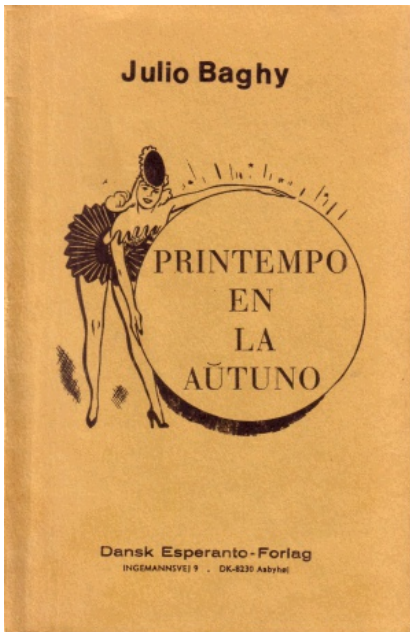
Mi supozas ke perforto kontraŭ virinoj estas problemo, grava por vi ĉar vi mencias ke la 25-a de novembro estas la tago kontraŭ perforto al virinoj. Ankaŭ en nia lando, Australio okazas multe da kampanjoj pri tiu temo, ĉar bedaŭrinde interalie perforto en familio estas tro ofta.

Mi esperas havi la plezuron legi vian revuon regule.

Mi deziras al vi entuziasmon, energion kaj sukceson,

**Franciska Toubale
Aŭstralio**

Libro kritiko

Printempo en la aŭtuno de Julio Baghy

Printempo en la aŭtuno estas mia unua libro kiun mi legis en la Esperanto-Sumoo en julio de la jaro 2013. Ĝi estas libro pri tre romantika amo de gejunuloj. Julio Baghy priskribas ĉion tiel bele kaj per tia mola lingvo, ke la libro fariĝas leginda kaj legenda. Oni ne povas forlasi la libron el siaj manoj. La libro estas libere elŝutebla el la reto en la jena ligilo:

<http://egalite.hu/baghy/printempo.htm>

Laŭ mi la libro tre taŭgas por progresantoj.

Kritiko de William Auld pri la libro

"Printempo en la aŭtuno (1931) estas iasence malsimila al la ceteraj romanoj de Baghy. Ĝi estas simpla kaj sentimentala amrakonto inter studento kaj la filino de foira aŭguristo. Tio estas la unua amo, kaj Baghy traktas ĝin tre tenere. Ĝi estas kurioza miksaĵo de realeco kaj idealeco, sed konfesinde la aŭtoro kaptas la esencan emociaron de tiu universala, ĉiam ripetiga sperto."

fonto:OLE <http://esperanto.net/literaturo/roman/libr/printempautun.html>

Gravaj Tagoj

INTERNACIA TAGO DE LA GEPATRA LINGVO

La 21-a de februaro 2016

Diverseco lingva kaj kultura estas probable nia plej granda ŝanco por la futuro: por kreemo, novigo, inkluziveco. Ni ne malŝparu ĝin!

La internacia lingvo Esperanto respektas kaj subtenas lingvan kaj kulturen diversecon tra la mondo.

Pri lingvoj: www.lingvo.info

Pri interetna komunikado: www.esperanto.net, www.uea.org

Legu pli ĉe:

http://uea.org/vikio/21a_de_februaro_%E2%80%93_Internacia_Tago_de_la_Gepatra_Lingvo

Diller hakkında: www.lingvo.info Kavimler arası iletişim hakkında: www.esperanto.net | www.uea.org

Mia tombo

Mi ne scias, ĉu vi min kredas aŭ ne, sed mi havas mian tombon de kiam mi nur estis kvarmonata bebino. Mi ne estas faraono por kapabli konstruigi por mi piramidon aŭ riĉulino por antaŭprepari mian luksan maŭzoleon, sed fakte mi havas mian propran, veran tombon. Tamen ĝi estas malgranda, simpla kaj modesta. Mi povas malkovri al vi ties sekretojn: Ĝi lokiĝas antaŭ la ĉefa enirejo de la hanoja stacidomo, ĉe la strato Le Duan.

Klarigendas pri mia tiama familio-stato: antaŭ mia naskiĝo, miaj du pliaĝaj fratinoj unu post la alia forpasis je sia kvara monato. Iliaj forpasoj multege ĉagrenigis miajn gepatrojn. Terure, je mia kvara monato, serioza malsano minacis mian vivon (nun mi ne kapablas diri pri kiu malsano temis). Kiel kompatindaj estis miaj gepatroj, precipe mia patrino. Poste, kiam mi fariĝis plenkreskulino, ŝi kelkfoje rakontis al mi, ke ŝi imagis pri mia onta forpaso kaj dronadis sin en profundan malesperon. Certe, miaj gepatroj zorgeme provis min savi per aktiva kuracado, sed dum paniko, mia patrino sin kondukis laŭ popola kutimo: en tiaj cirkonstancoj, oni sin turnis al sorĉaĵo. Per naztuko, mia patrino plektis pupeton, metis ĝin en lignan skatoleton (ĉikaze en plumujon), klare enskribis mian plenan nomon, naskiĝtagon, eĉ mian morttagon por "trompi" la fantomojn! Poste ŝia plej fidela servisto sekrete "min" enterigis dum iu nokto antaŭ la hanoja stacidomo.

Ĝis nun, mi ne kapablas valortaksi ĉu la aktiva kuracado aŭ ĉu la sorĉaĵo min savis. Mi nur scias, ke mi estas ĉiam vivanta kaj havas mian tombeton. Ĉiufoje ke oni riparas aŭ renovigas la hanojan stacidomon, mi estas kortuŝita pri mia "kara tombo".

Karaj amikoj, ĉu vi volas viziti mian tombon? Estas malfacile por mi ĝin montri al vi ĉar mi mem ne konas ĝian precizan lokon.

Vi povus opinii, ke mia rakonto estas pura fantazio. Tamen, mi serioze juras al vi: ĝi estas vera! ■

Jada Valoraĵo - El la Verda Mesaĝo el Vjetnamio
http://e.vea.vn/view/1640_miatombo.htm

Stacidomo de Hanojo

Vortareto

tombo	mezaro
konstruigi	inŝa etmek
luksa	lüks
maŭzoleo	anito mezaro
propra	özel
modesta	mütevazî
sekreto	sır
enirejo	giriş
Hanojo	Vietnam'in başkenti Hanoi ŝehri
hanoja	Vietnam Hanoi ŝehrîne ait
stacidomo	tren istasyonu
klarigenda	açıklanması gereken
tiama	o zamanki
naskiĝo	doğum
forpasi	vefat etmek
ĉagrenigi	çaresizlik vermek
minaci	tehdit etmek
kapabli	muktedir olmak
temi	hakkında olmak
kompatinda	merhamete değer
precipe	özellikle
plenkreskulino	yetişkin kadın
imagis	hayal etmek
dronadi	(süreklî) boğulmak
profunda	derin
malespero	ümitsizlik
zorgeme	dikkatli şekilde
kuracado	(süreklî) tedavi
konduiti	davranmak
kutimo	gelenek
cirkonstanco	durum
sorĉaĵo	büyü
naztuko	burun mendili
plekti	örmek
ligna	aħşaptan olan
plumujon	dolmakalem kutusu
klare	net şekilde, açık
trompi	aldatmak
fantomo	hayalet
fidela	sadık
enterigi	gömmek
valortaksi	değer biçmek
ripari	tamir etmek
renovigi	restore etmek
kortuŝita	duygulanmış
preciza	kesin
juri	yemin etmek

Mallonga Historio de Filozofio (1)

Saluton,

Mi tute ne estas homo kiu legas verkojn pri filozofio, sed mi ŝatas scii almenaŭ iomete pri la historio de filozofio. Tio estas scii kiu pensis kaj kiamaniere li pensis kompreni la mondon tra nia historio. En la pasinteco mi legis la libron “La Mondo de Sofio” de Jostein Gaarder. La libro ŝajne estis por gejunuloj sed ĝi estis ankaŭ taŭga por kreskuloj. Se vi ne legis ĝin, mi sugestas, ke vi legu ĝin. Nuntempe mi legas la libron “Mallonga Historio de Filozofio” de Nigel Warburton.

Fakte tiuj libroj estas nur pri la okcidenta filozofio sur kiu la okcidenta civilizacio estis konstruita. Do ĝi eble ne apartenas al la tuta homaro sed ĝi ja estas grava kaj kovras la grandan parton de la homara pensmaniero. Plue “filozofio” en la greka lingvo signifas “amo pri saĝeco”, do filozofo demandas kaj provas respondi tiujn demandojn.

Legante la libron mi decidis fari rezumon de tio, kion mi legas kaj aperigi ĝin en nia revueto kiel serio de artikoloj. Ĉu mi povos kompreni la tuton de la libro kaj ĉu mi povos traduki ĝin sukcese? Pri tio mi ne certas. Kaj ĉu vi ankaŭ povos elstari kaj persisti kontraŭ mia amatora tradukaĵo? Ni tion vidos.

Do ni ekkomencu kaj vidu ĝis kiam ni ambaŭ eltenos la aferon... ■

Vasil Kadifeli (1959) İstanbul

Sokrato

Sokrato eble estas la unua folozofo en nia historio. Li estis malbela kaj stranga homo kiu vagadis en la urbo kaj demandadis homojn per strangaj demandoj. Li skribis nenion ĉar li kredis je la parola esprimo de pensoj kaj ĝia efiko. Ĉion pri Sokrato ni scias el la verkoj de Platono kaj ĉefe de lia verko “Dialogoj”. Platono fakte estis lernanto de Sokrato.

Sokrato ĉiam provis elprovi al la aliuloj, ke iliaj pensoj estis malpravaj. Li provis certigi ilin, ke tio, kion ili pensis scii fakte ne sciis. Li demandadis ilin per simplaj sed akraj demandoj kaj al iliaj demandoj li ĉiam respondis per pluaj demandoj. Lia ĉefa moto estis “Mi nur scias, ke mi nenion scias” kaj tion li volis ke la aliuloj sciu. Lia saĝeco baziĝis sur la fakto “scii la limojn de nia scio kaj tiel demandadi kaj malkovri, kial ni ekzistas en ĉi tiu mondo”. Tio fakte estas la alporksimiĝo al mondaj aferoj de la nuntempaj filozofoj dum ili laboras por provi kompreni la mondon.

En la tiama tempo oni pensis, ke li estis la plej grava “pensulo” sed li ankaŭ havis multajn malamikojn. Tiam en Ateno homoj sendis iliajn filojn al “sofistoj” kiuj estis alte pagataj profesoroj kaj instruis la arton de retoriko kaj filozofio. Sed ili, la lernantoj de sofistoj, ĉiam ĉirkaŭis Sokraton por aŭskulti lian instruadon kaj Sokrato neniam demandis monon por tio. Fakte li daŭre postulis, ke “li sciis nenion” do, kial li demandu monon?

Finfine oni akuzis lin per la persvado al siaj lernantoj kontraŭ religio. Dum lia juĝo li eĉ pli kolerigis la juĝistojn per liaj demandoj do li estis kondamnita al morto per veneno. Lia lasta leciono antaŭ ol li trinkis la veneon estis : “Mi preferas morti anstataŭ vivi kviete kaj sendemandante la mondon”.

(daŭrigota)

Leteroj el geamikoj

Nia revueto atendas leterojn el esperantisaj geamikoj!

Ni invitas ĉiujn geamikojn, ambaŭ turkoj kaj fremduloj, skribi kaj sendi al ni siajn opiniojn pri Esperanto kaj aliaj aferoj, siajn memorojn, eble reĉenzojn pri libroj ili jam legis ktp. Ni aperigos ilin en nia revueto. Bonvolu aldoni vian nomon, aĝon, urbon kaj landon. Nia kontakt-adreso estas: vasilkadifeli@gmail.com

La 9-a Mezorienta Kunveno

Al nia Kunveno kiu okazos inter la 1-a kaj 4-a de aprilo jam aliĝis 33 homoj kaj la programo de la prelegoj iom post iom bildiĝas. Ni ankaŭ decidis pri aldona AMO seminario (Aktivulo MaturiĝO) kaj ĝiaj programeroj ankaŭ aperis en nia retejo:

https://uea.org/vikio/La_naua_Mezorienta_Kunveno_en_Turkujo_en_2016

Turkujo	10
Irano	4
Kartvelujo	4
Germanujo	3
Britujo	1
Ĉinujo	1

Danlando	1
Grekujo	1
Hispanujo	1
Italujo	1
Japanujo	1
Kanado	1
Kroatujo	1
Nederlando	1
Svedujo	1
Svislando	1

La redaktado preskaŭ finiĝis ka la libron publikigos eldonejo Mondial.

NAZIM HIKMET RAN kaj liaj Poemoj

Renato Corsetti
Hirotaka Masaaki
Vasil Kadifeli

La laboro pri finpretigo de nia libro "Nazim Hikmet kaj Liaj Poemoj" daŭras. Ni ricevis senpagan permesilon por eldoni 250 ekzemplerojn. Ni ricevis ankaŭ du prologojn, unu de Prof. Gündüz Vassaf kaj la alia de Halil İbrahim Özcan kiu estas la vicprezidanto de la Internacia Turka PEN Asocio.

Poemo

Pri nia kor'...

Ni estu fieraj, fratoj
Pri nia kor',
Pri ĝiaj doloraj batoj!

Ĉar estas la bat' dolora
En nia kor'
Pro tuta la mond' senkora.

Nin mok' kaj malam' rigardas;
Sed nia kor'
Nur amon rebrilas, ardas.

En vintro de l' tempo nuna
Jen nia kor'!
Ĝi estas la brilo suna.

Frostiĝas nun sent' kaj larmo...
Sun': nia kor'
Vanluktas kun la malvarmo.

Sed venos, ho venos tempo
Por nia kor'!
Ni fidu je la printempo!

Kálmán Kalocsay

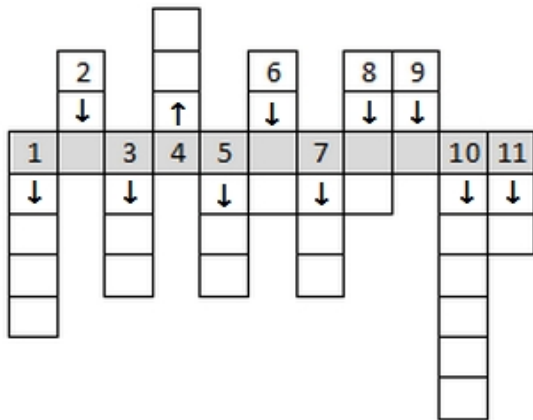
Ŝercoj!

Onklino demandas sian sep jaran nevon:

- Ĉu vi bone scias matematikon?
- Jes, onklino.
- Bone, se mi diros al vi, kiam mi naskiĝis, ĉu vi povas kalkuli kiom jar-aĝa mi estas?
- Ho, onklino! Tiel grandajn nombrojn ni ankoraŭ ne lernis en la lernejo!

Enigmoj

Ĉi tiu estas simpla kruĉvortenigmo. La celo estas malkovri kio estas la centra vorto kolorita grize. Por tio vi devas diveni lo vertikalaj vortoj kiuj estas sendependaj unu de la alia, sed kelkaj el ili povas esti inversaj. La vorto komenciĝas en la kvadrato kun la numero kaj la saĝetoj montras la direkton de la vorto. La solvo estas sube sed bonvolu unue provi solvi la enigmon vi mem.

1. Turni teksaĵon aŭ flekseblan objekton per ĝiaj ekstremoj en reciproke kontraŭaj direktoj
2. Cirkonstanca morfemo signifanta staton en malproksimo
3. Granda rabobirdo (Aquila k parencaj g-oj) el la familio de

akcipitredoj, kun kurba beko kaj akra vido

4. (inverse) Skribi ie mallongan resumon, por ne forgesi

5. Parto de la korpo de bestoj aŭ homoj, kuniganta la kapon kun la trunko

6. Granda dombesto, kies ino liveras lakton, kaj kies kastrita virseksulo estas uzata kiel jungbruto; kelkaj rasoj estas senkornaj

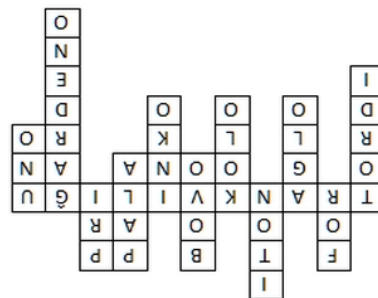
7. Kolora likvo por skribi, presi aŭ desegni

8. Perdinta sian naturan ruĝetan koloron, blanketa

9. Prep., signifanta «koncerne al, rilate al, teme de»

10. Terpeco, ordinare apuda al domo, kaj uzata por kultivado de florplantoj, de frukt-arboj kaj -arbustoj, de legomoj aŭ de gazonoj

11. Mallongigo de Unuiĝintaj Nacioj

La 101-a UK en Nitra

<http://www.nitra2016.sk/>

UK 2016

101-a Universala Kongreso de Esperanto en Nitra (Slovakio)

La loka kongresa komitato konsistas el:

Peter Baláž

Prezidanto de la LKK

Juraj Gondžúr

Loĝiga servo

Zlatica Gregorová

Ĵurnalistaj rilatoj

Zuzana Kožuchová

Publikaj rilatoj

Stano Marček

Kultura programo

Zuzana Pichnarčíková

Ekskursoj

101-a Universala Kongreso de
ESPERANTO
23.-30.07.2016 Nitra, Slovakio

Esperanto

Mi ŝatas lerni lingvojn ĉar mia plej ŝatata hobbio estas ekkoni novajn kulturojn. Mi havis la ŝancon ekkoni du diversajn kulturojn antaŭ du jarojn dank' al mia lernejo.

La unua estis la kulturo de Francujo. La franca lingvo ne estas tiel profunde enradikiĝita paroli al personoj de ĉiuj naciecoj. Sed la alia, vere ŝokis min! Ĝi vere havas grandan kulturon kaj bibliotekon. La parolantoj de tiu lingvo havas bonan kontakton inter si. Oni jam celebris la 125-an datrevenon de tiu lingvo pasintan jaron.

Ĝi nomiĝas Esperanto. Ĝi estas kreita de doktoro Ludwig L. Zamenhof, pola kuracisto, kiu eldonis kaj publikigis ĝin en 1887. De tiam, Esperanto estis lernata de milionoj. Estis multaj projektoj kaj proponoj por internacia lingvo dum jarcentoj sed Esperanto estis la nura kiu restis parolata en la tuta mondo, kaj la nombro de parolantoj kreskas senĉese. Multaj internaciaj kunvenoj okazas tra la tuta mondo en Esperanto. Libroj kaj revuoj estas eldonataj de la miloj por kontentigi la petojn de internacia publiko. Eĉ la plej grandaj internaciaj firmaoj faras reklamojn uzante Esperanton. Hoteloj, restoracioj kaj turismo konkurencas por la patroneco de la Esperanto-parolanta vojaĝanto.

Esperanto estas facila... Esperanto estas multe pli facile lernebla ol iu ajn alia lingvo. Fakte, ĝi estas lernebla proksimume en kvarono de la tempo necesa por lerni iun ajn lingvon! La ortografio estas facila: ĉiu litero havas akurate unu sonon. La prononco estas facila, kaj la akcento estas ĉiam sur la antaŭ-lasto silabo. La gramatiko estas facila: ekzistas nur dek ses reguloj sen esceptoj. Tiu signifas, ekzemple, ke ekzistas neniam malregulaj verboj. La vortprovizo estas facila: multaj internaciaj vortoj estas uzataj, kiel telefono, biologio kaj matematiko. Esperanto donas tre "maturan" impreson en parolata aŭ skribita uzo, kaj pro ĝia alta proporcio de vokaloj al konsonantoj, oni ofte diras ke ĝi similas al la hispana aŭ la itala.

Konsekvence, mi pensas, ke agnostiki Esperanton kaj ĝian kulturon estas nova kaj granda sperto por vi. Se vi deziras lerni Esperanton, vi povas ekkoni novajn homojn el diversaj landoj. Vi povas trovi vin parolante kun la nekonataj homoj en nekonataj landoj. Vi ankaŭ povas gastigi nekonatajn homojn en via loĝejo. Do, kiel mi skribis komence de mia esejo, internacia kaj paca! ■

Çevik Basmacı kaj Bulut Çakmak
Üsküdar Anadolu Lisesi

Eva Poláková

Scienca/faka programo

Vladimír Rataj

Kongresejo

Jozef Reinwart

Sekretario por eksterlandaj,
diplomataj kaj fakaj rilatoj

Dorota Rodzianko

Financoj, volontuloj

Léon Schnelldorfer

Junulara programo

Ján Vajs

Vicprezidanto

La Elfoj kaj la ŝufaristo

Kvankam Petro Ŝufaristo estis tre laborema kaj tre afabla kun ĉiuj en la vilaĝo, li ne sukcesis perlabori sufiĉe da mono farante ŝuojn.

Dum iu malvarma kaj neĝa tago restis al li en la butiko sufiĉe da ledoj nur por unu paro da ŝuoj. Je tiu vespero, Petro atente tondis la valoran ledon kaj lasis ĝin tie por matene kunkudri.

Tuj post kiam la suno leviĝis la sekvantan matenon Petro pretis por komenci labori, sed kun granda surprizo li rimarkis tre lerte kaj bele faritan paron da ŝuoj sur sia labortablo.

“Tio estas magia!” diris lia edzino Cecilia dum ili rapide metis la ŝuojn en la montrofenestron ĉar la aĉetado por la festsezono ĵus komenciĝis. Bonŝance la ŝuoj perfekte taŭgis por la postulema Sinjorino Snigins kaj ŝi pagis ne tro malaltan sumon por ili.

Per la mono Petro povis aĉeti pli da ledoj, sufiĉe por du paroj da ŝuoj! Vespere li ree eklaboris kaj tondis la ledon kaj lasis la led pecojn sur la tablo kiam li enlitiĝis. Esperante fari belajn ŝuojn, li endormiĝis sonĝante pri ŝuoj.

Kiam li vekigis frue la postan matenon li ree vidis du lerte faritajn parojn. Ankaŭ ili estis rapide aĉetitaj ĉar ili estis majstre preparitaj.

Nun Petro povis aĉeti sufiĉe da ledoj por kvar paroj. La magio plu daŭris dum iom da tempo kaj Ŝufaristo fariĝis bone konata nomo por la plej altkvalitaj ŝuoj en la urbo!

La vivo de Petro kaj Cecilia fariĝis multe pli facila.

Iun tagon Cecilia diris: “Mi scivolemas kiu tiom diligente helpis nin?”. Petro eldiris, “Ĉi vespere ni kaŝos nin en la butiko kaj rigardos tion kio okazos tie!” Dirite, farite!

Precize je noktomezo du etaj elfoj envenis sur la piedpintoj kaj eklaboris, farante rapide la belegajn ŝuojn! Ili surhavis eluzitajn vestaĵojn kaj ili mem tute ne havis ŝuojn.

Antaŭ la sunleviĝo ili jam estis for lasante plurajn parojn da ŝuoj pretaj por esti vendotaj dum la tago.

Petro kaj Cecilia estis tre dankemaj al tiuj etaj elfoj kaj zorgis pri ili ĉar ili laboris tiom multe en tia malvarma vetero. Do Petro decidis fari du etajn parojn de ŝuoj kaj Cecilia kudris varmajn vestaĵojn por ili ambaŭ.

La vesperon antaŭ Kristnasko anstataŭ ol lasi pecojn da ledoj, ili lasis la etajn ŝuojn kaj vestaĵojn kaj ree kaŝis sin. Je noktomezo la elfoj alvenis kaj vidis la novajn vestaĵojn. Fulmerapide ili surmetis ilin sur siajn etajn korpojn! Ili estis tiom feliĉaj ke ili ridis kaj ridis kaj dancis el la fenestro kaj malaperis por ĉiam.

Petro daŭrigis fari ŝuojn ĉiun tagon kaj li kaj Cecilia havis tre feliĉan kaj kontentigan vivon. Ankaŭ la elfoj feliĉis!

Prenita de Bukboks

<https://www.youtube.com/watch?v=oWm5rs-jfsQ>

Labori por paco en malpaca mondo

La pasintan jaron ombris militoj kaj atencoj. Sirio, Irako, Jemeno; Sud-Sudano, Niĝerio, Centrafrika Respubliko; Mjanmao, Pakistano, Afganio; Ukrainio, Meksiko, Kolombio... en ĉiuj kontinentoj, miloj da homoj mortis perforte, per bomboj kaj pafiloj, en daŭrantaj konfliktoj diversspecaj. Teror-atakoj amase mortigis civitanojn en Ankaro, Garisso, Bejruto, Parizo, Tunizo, San-Bernadino. Pri kelkaj el tiuj tragedioj oni vaste raportis; pri aliaj nur malmulte. Sed pri rapidaj kaj facilaj solvoj oni ne povas paroli, ĉar temas pri fruktoj de longa malpaca historio.

Tiu malpaca historio estas la fono, sur kiu aperis kaj disvolviĝis nia movado por lingvo neŭtrale homa. Ni ĉiuj konas la alvokojn de Zamenhof, ke ni, pacaj batalantoj, laboru por starigi un! u grandan rondon familian en kiu ĉiuj homoj kaj popoloj povus senti sin sekuraj kaj juste traktataj. Sed ni ne forgesu, ke li faris tiujn alvokojn fronte al kruelaĵoj, kiuj hante similas tiujn de la nuna mondo. Jam en la dua Universala Kongreso en Ĝenevo, 1906, li elvokis la eventojn en sia ruslanda patrujo:

Terura estas la stato de aferoj en la multelingva Ka kazo, terura estas la stato en la Okcidenta Rusujo. Malbenita, milfoje malbenita estu la intergenta malamo! Kiam mi estis ankora infano, mi, en la urbo Bielostok, rigardadis kun doloro la reciprokan fremdecon, kiu dividas inter si la naturajn filojn de sama lando kaj sama urbo. Kaj mi revis tiam, ke pasos certa nombro da jaroj, kaj io an i os kaj boni os. Kaj pasis efektive certa nombro da jaroj, kaj anstata miaj belaj son oj mi ekvidis teruran efektiva on: en la stratoj de mia malfeli a urbo de naski o sova aj homoj kun hakiloj kaj feraj stangoj sin etis kiel plej kruelaj bestoj kon! tra tra nkvilaj lo antoj, kies tuta kulpo konsistis nur en tio, ke ili parolis alian lingvon kaj havis alian gentan religion, ol tiuj i sova uloj. Pro tio oni frakasis la kraniojn, kaj elpikis la okulojn al viroj kaj virinoj, kadukaj maljunuloj kaj senhelpaj infanoj! Mi ne volas rakonti al vi la terurajn detalojn de la bestega Bielostoka bu ado; al vi kiel al Esperantistoj mi volas nur diri, ke terure altaj kaj dikaj estas ankora la interpopolaj muroj, kontra kiuj ni batalas.

Kompreneble Zamenhof ne povis antaŭvidi, kiom pli teruraj kaj amasaj estos la suferoj de viktimoj en la unua kaj dua mondmilitoj, kiam pereos i.a. liaj propraj familianoj. Sed li jam komprenis, kiel li diris la postan jaron en la londona Gildhalo, ke longe dauros ankoraŭ malluma nokto sur la tero, antaŭ ol la homoj ĉesos esti lupoj unuj kontraŭ aliaj.

Kiel ni esperantistoj konduku, fronte al tiuj realaĵoj? Evidente ni ne estas imunaj kontraŭ anta! ŭjuĝoj kaj misperceptoj pri niaj kunhomoj; ĉiu el ni dividas, certagrade, la valorojn kaj vidpunktojn de siaj etno, socia klaso, amaskomunikila medio kaj simile. Iĝante esperantisto, oni ne demetas siajn aliajn identecojn. Tiel eblas, ke esperantistoj tiriĝas al malsamaj flankoj en diversaj konfliktoj, aŭ pli spontane sentas solidarecon kun iuj viktimoj ol kun aliaj. Tiel eblas, ke ankaŭ en Esperanto foje aperas esprimoj de maltoleremo, malrespekto, eĉ malamo.

Lerni Esperanton estas efektive nur unu paŝo sur longa, preskaŭ senfina vojo al homaraneco. La lingvo donas al ni multon: esprimilon, komunikilon, kulturbazon, tradiciaron; unuvorte, komunumon. Sed, por citi Zamenhof denove: Ni ne kredas, ke neŭtrala fundamento faros el la homoj anĝelojn. Nia komunumo estas lernejo, en kiu la lernantoj estas samtempe la instruistoj, en kiu la studfakoj kovras la tutan vivon de la homaro, en kiu la fina diplomo neniam estas atingita. Esperanto provizas fundame! nton, kon strumaterialojn; ni faras la ceteron mem, laŭ niaj povoj.

Tiuj povoj ankoraŭ ne etendiĝas al la ĉesigo de militoj, kiel revis Zamenhof. Ni dividas la timojn kaj la sentojn de la ordinaraj homoj, kiujn trafas la minaco de bomboj kaj kugloj. En niaj diversaj hejmlukoj, ni venas al diversaj starpunktoj pri la politikaj kaj sociaj demandoj, kiuj naskas teroron kaj militon. Sed kiel esperantistoj, ni povas strebi al solidareco, al reciproka kompreno, al kunlaboro kaj kunlernado nelimigitaj de haŭtkoloro, kredo, kulturo. Al la detruado ni povas kontraŭmeti konstruadon; al la klopodoj disigi kaj marĝenigi homojn ni povas

respondi per malfermitaj brakoj kaj pordoj.

Kiel fari tion pli efike, pli konsekvence, pli bone – jen grava demando por la 101-a Universala Kongreso en Nitro. Sub la temo Socia justeco — lingva justeco ni havos okazon reipensi la laboron de la esperantistoj por pli paca mondo. Ni ja ne estas solaj en tiu lab! oro; amas o da movadoj, multe pli ol en la tempo de Zamenhof, dividas niajn valorojn kaj niajn celojn, se ne ankoraŭ nian lingvon. Malfermante nian modestan memlernejon al iliaj ideoj kaj atingoj, enplektante ilin en niajn diskutojn kaj planojn, ni samtempe plifirmigos nian pozicion en la tuthomara strebado por paco kaj justeco.

Mi deziras al ĉiuj esperantistoj pacan kaj solidarecan jaron 2016!

Mark Fettes

Iomete pri nia monda ekonomio sed ŝerce

Turisto eniras hotelon en urbeto de fremda lando li vizitas. Li demandas pri la prezo de la ĉambro kaj la hotel-tenisto respondas, ke la prezo estas 100 € por unu nokto. La turisto donas al la hotel-tenisto 100 € monbileton sed li diras, ke li unue volas trarigardi la ĉambron por ke li decidu. La turisto surgrimpas la ŝtuparon kaj jen, la hotel-tenisto kune kun la 100 € monbileto kuras al la najbara buĉisto por pagi lian ŝuldon de 100 € pro aĉeto de viando, kiun ne pagis pasintsemajne.

La buĉisto per la monbileto enmane tuj kuras al la farmisto por pagi lian ŝuldon de 100 € pri la ŝafoj li aĉetis de li.

La farmisto prenas la monbileton kaj tuj kuras al la publikulino, kiun li ne pagis pasintsemajne kiam ili seksumis.

La publikulino tuj kuras al la hoteleto kaj pagas al la hotel-tenisto ŝian ŝuldon por la ĉambroj ŝi luis en pasintaj semajnoj sed ankoraŭ ne pagis.

Ĝus tiam la germana turisto malsupreniras la ŝtuparon kaj diras al la hotel-tenisto, ke li ne ŝatis la ĉambron. Do la hotel-tenisto redonas al li la 100 € monbileton kaj la turisto foriras.

Ĉu la ekonomio de nia mondo rondiras tiel? Se vi serĉos la interreton vi vidos ke ĉiuj landoj havas ŝuldojn unu al la aliaj, kaj neniu lando estas senŝulda! Ekzemple Usono estas la plej sur-ŝulda lando en la mondo. Kial ili ne forviŝas siajn ŝuldojn reciproke por ke ni havu pli klaran bildon pri kiu vere ŝuldas kaj al kiun?

Kio estas UEA?

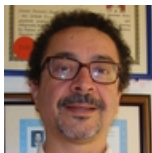

Universala Esperanto-Asocio (UEA), fondita en 1908, estas la plej granda internacia ne-registara organizaĵo de parolantoj de Esperanto, kun membroj en 121 landoj (laŭ la Jarlibro de UEA de 2014) kaj en oficialaj rilatoj kun Unuiĝintaj Nacioj kaj Unesko. Aldone al proksimume ses mil individuaj membroj, aliĝis en UEA 70 landaj Esperanto-asocioj kun sume ĉ. 12.600 membroj el 69 landoj (laŭ Jarlibro, 2010). La nuna prezidanto de UEA estas

Mark Fettes, elektita por la oficperiodo 2013–2016.

Universala Esperanto-Asocio celas, laŭ la Statuto el 1980, disvastigi la uzadon de Esperanto, agadi por la solvo de la lingva problemo en internaciaj rilatoj, plifaciligi la ĉiuspecajn spiritaĵajn kaj materiajn rilatojn inter la homoj kaj "kreskigi inter siaj membroj fortikan senton de solidareco, kaj disvolvi ĉe ili la komprenon kaj estimon por aliaj popoloj".

Por pli da informoj legu: https://eo.wikipedia.org/wiki/Universala_Esperanto-Asocio

ESTAS CERTE, KE ANKAŬ BEBOJ MANGĀS MELEAGRAĴON

Post la sepa monato estas dezirinda kuiru la vegetan supon por la beboj ankaŭ kun viando de meleagro sed nur unufoje per semajno. Bone boligita viando de meleagro, kun taŭgaj vegetaloj kaj olivoleo devas esti traktita per la likvililo por fariĝi bona supo. 50 aŭ 60 gramojn da viando de meleagro ofertas la 40 procenton de proteino bezonata de la beba korpo tage. Tre bona procento ĝi estas. La viando de meleagro enhavas zinkon, feron, vitaminon B6, fosforon kaj selenon.

Kaj nun ni ellernu amuzajn informojn el diversaj geografiaj lokoj de la mondo pere de la nomo de meleagro aŭ "hindi" en la turka lingvo.

UNU PATRO "HĪNDĪ" ¹ ĉiam kunfuzigis la kapojn kie ajn en la mondo ĝi iris dum la historio kaj homoj stultadis pri la nomo de tiu trankvila kaj ne tiom inteligenta birdo.

Kia interesa afero ĝi estas! "Hindi" estas Amerik-devena birdo kiu alvenis al la eŭropaj kaj turkaj kuirejoj dum novaj tempoj de la historio post la eltrovo de Ameriko. Do, ĝi eble devus esti nomata per speciala propra nomo aŭ per nomo elvokanta Amerikon. Tamen ĉiuj popoloj fuŝis nomante tiun birdon. Ni, la turkoj, kredante ke tiu birdo devenas el Hindujo, nomis ĝin "hindi". Kaj britoj, ŝajne por kolerigini, nomis ĝin "Turkujo" ("turkey" en la angla lingvo).

Ĉiu partoprenis en la karavano de stultaĵoj kaj hindanoj nomis ĝin "birdo de Peruo". Certe ke la portugaloj estas tiuj, kiuj enkapigis tiun ideon al la kapo de hindanoj ĉar ili ankaŭ nomas tiun birdon "birdo de Peruo". Sed tiu birdo havas du subfamiliojn el kiuj unu devenas el la suda parto de Sud-Ameriko kaj la alia el la duoninsulo de Jukatano.

Nia stulta atribuo de tiu nomo al Hindujo, pasis de la turka al la franca, de la franca al la hebrea, al la pola, al la nederlanda kaj tiel la stultaĵoj vagadis. Eble la plej stulta nomo de tiu birdo estas en la nederlanda lingvo. Oni nomas ĝin "calicut-hoen". Do, oni nomis ĝin per eĉ la nomo de hinda urbo: "Birdo de Kalkuto"!

Kaj nun sidiĝu firme! En kelkaj hindaj dialektoj tiu birdo estas nomita "Tarki" kiu signifas "turka birdo"!

BEBEKLER DE HĪNDĪ ETĪ YERLER TABĪİ

Yedinci ay bittiğinde, sebze çorbalarında hindi eti de olsun istenir haftada bir kez. İyice haşlanmış hindi eti, uygun sebzelerle ve zeytinyağı ile pişirilmiş sebze püresine eklenip, blender'dan geçirilmelidir. Bebeğimiz 50-60 gr. hindi eti tükettiğinde, günlük protein ihtiyacının %40'ını sağlamış olur. Harika bir oran. Hindi eti çinko, demir, B6 vitamini, fosfor ve selenyum da içerir.

Şimdi de "hindi" ismi üzerinden, değişik coğrafyalara gidelim ve eğlendirici bilgiler edinelim:

BİR BABA HĪNDĪ, tarih boyunca nereye gitse kafaları karıştırmış ve tüm dünya, bu sakın ve çok da zeki kabul edilmeyen bu kuş üzerinden, sürekli saçmalayıp durmuştur.

Ne kadar enteresan. Hindi, Amerika kıtası kökenli bir kuş, bu nedenle Avrupa ve Türk ve de Hindistan/Asya mutfaklarına nispeten yeni bir dönemde ulaşmış bir kümes hayvanı. Ya özel bir ismi olmalıydı ya da Amerika çağrıştıran bir isim. Oysa ki tüm dünya halkları bu kuşu isimlendirirken, sürekli çuvallamıştır. Biz Türkler bu kuşun Hindistan'dan geldiğine inanıp Hintli deriz: "Hindi". Oysa ki zavallı kuş tabii ki Hintli değildir. İngilizler ise, bizleri kızdırıncasına "Türkiye" demişler bu kuşa.

Saçmalama kervanına herkes katılmış, Hintliler de boş durmamışlar, bu kuşa "Peru kuşu" demişler. Bu kavramı Hintlilerin kafasına sokan tabii ki Portekizliler, çünkü onlar da bu kuşa "Peru kuşu" derler. Oysa ki 2 alt türü olan hindinin Peru ile ilgisi yoktur, bir alt türü Güney Amerika'nın güneyinden, diğer alt türü ise Yukatan yarımadasından gelir.

Bizim Hintli yakıştırması, Fransızcadan İbraniceye, Lehceden Flemenkçe'ye sıçramıştır, saçmalamaya devam. En saçma isimlendirme muhtemelen Flemenkçe'de, bu kuşa "calicut-hoen" demişlerdir, şehir ismi bile vererek, "Kalküta'dan gelen kuş".

Ve sıkı durun, bazı Hint lehçelerinde hindinin ismi "TARKİ"dir, yani "Türk tavuğu"!

La kutimo de stultaĵoj pri la nomo de tiu birdo eksaltis al la malajzianoj kiu nomis ĝin: "ayam belanda" signifanta "nederlanda kokino". La kamboĝanoj eble pensis kial ili ne plu diras stultaĵon, kaj do, ili nomis ĝin "moan barang" aŭ "franca kokino".

Nian bonan meleagron eĉ la sciencistoj ne nomis bone kaj ili aliĝis al la karavano de stultaĵoj. La scienca nomo de tiu birdo estas "meleagris gallopavo". Meleagris venas el greka mitologio kaj plej eble signifas Afrika aŭ Gvineo-birdo ("guinea fowl" en la angla lingvo). Gvineo-birdo en la turka lingvo estas "Beç tavuĝu" aŭ "Viena kokino". Plue "gallo" aŭ "gallus" en la latina lingvo signifas "koko" kaj "pavo" denove en la latina signifas "pavo birdo". Do la scienca nomo de nia meleagro estas "Gvineo kokino-koko-pavo"! Tre ridinda sensencaĵo!

Nun ni parolu pri la pli konfuziga parto kiu interesus nin plie: La Gvineo aŭ Afrika kokino. Ni ĝin nomas "Beç kokino" kio signifas "Viena kokino". La vorto "Beç" venis el la hungara vorto "bécsi" al la turka lingvo dum la otomana imperio kaj ĝi signifas "Vieno" en la hungara. Sed kia estas la rilato de tiu birdo al Vieno? Ĉi tiu estas tre granda stultaĵo! Tiun "Gvinean kokinon" la otomanoj kaj mamelukoj je la 15-a kaj 16-a jarcentoj vendis en eŭropaj bazaroj. La riĉuloj de Renesanca periodo kaj ĉefe tiuj de Florenco urbo tre ŝatis havi tiujn kokinojn kaj pavojn en iliaj manĝotabloj dum la festoj.

La angloj unue nomis tiun birdon kiu venis el Turkujo "Turkey cock" aŭ turka kokino kaj dum tempo ili nomis ĝin nur "turkey". Kaj estas certe, ke la unuaj loĝantoj de Masaĉuseco en la tiama nova mondo estis la angloj kaj kiam ili vidis la meleagron tuj nomis ĝin "turkey" aŭ "Turkujo".

Bone, sed kiun nomon, vi pensas uzis, la indianoj 1,000 jaroj antaŭ Kristoforo Kolumbo por tiu birdo? La respondo estas tre simpla "granda birdo" aŭ "omahksipi'kssii". ■

1 "Hindi" estas la turka vorto por meleagro. La diraĵo "unu patro hindi" aŭ "unu patro meleagro" kaj en la turka "bir baba hindi" fakte estas amuza ekkrio, kiun oni ĉefe ekkrias dum sportludoj por apogi sian sportteamon kaj insulti la alian teamon.

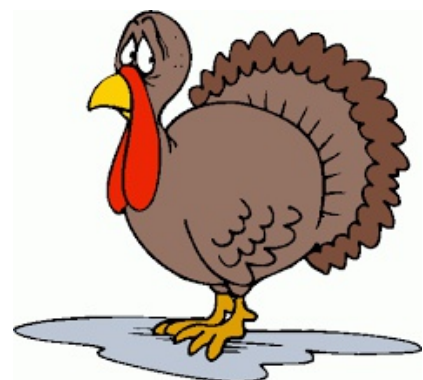
Bu kuş üzerinde saçmalama huyu, Malezyyalılara da sıçramış: "ayam blander" yani "Hollanda tavuğu" demişler. Kamboçyalılar da biz niye saçmalamayalım ki diye düşünüp, "moan barang" demişler, ya da "Fransız tavuğu".

Hindimizi bilim adamları da düzgün isimlendirememişler ne yazık ki, onlar da saçmalama kervanına katılmışlar. Hindinin bilimsel ismi: "meleagris gallopavo". İlk isim, meleagris, Yunan Mitolojisinden. Tanrıça Artemis, Meleager'i Türkçesi yine saçma sapan olan: BEÇ TAVUĞU, Gine ya da Afrika tavuğuna çevirmiştir. 2. isimdeki gallo Latince horoz, pavo da yine Latince tavus kuşundan gelir. Yani bizim hindimizin bilimsel ismi, Gine tavuğu+horoz+tavus kuşu demektir, saçma ki ne saçma.

Gelelim kafa karışıklığının bizi en fazla ilgilendiren kısmına: Gine, yani Afrika tavuğuna. Bu Batı Afrika kökenli kuşa biz şu an Beç tavuğu diyoruz, yani Viyana tavuğu. Beç kelimesini Macarlardan almıştır Osmanlı, Macarca Viyana demektir. Oysa ki tavuğun Viyana ile ne ilgisi var tabii, saçma ki ne saçma. Efendim bu Gine tavuğunu, Osmanlılar ve de Memlukulular, 15. ve 16. yüzyılda Avrupa pazarlarında satmaktaydılar. Başta zengin Floransalılar olmak üzere Rönesans dönemi zenginleri, özel ziyafetlerde Beç tavuğu eti ve de tavus kuşu eti sunmayı büyük prestij kabul ederlerdi.

İngilizler, Türkler üzerinden gelen bu Afrika tavuğuna önce "turkey cock", zamanla da sadece "turkey" dediler. E tabii Masaçusets gibi Yeni Dünya kolonilerine ilk yerleşen İngilizler olduğundan, ilk gördükleri hindiye hemencecik turkey dediler, Afrika tavuğuna çok çok benzettikleri için.

Peki kuşu Kolombus'dan 1000 yıl önce evcilleştiren Amerikan yerlileri hangi ismi kullanıyor, cevap: "büyük kuş" ya da "omahksipi'kssii". ■

Tekrar merhaba,

Geçen ay başlattığımız kursun ikinci dersi ile devam ediyoruz. Geçen ay Esperanto harflerinden ve telaffuzlarından bahsetmiştik. Ardından Esperanto'da kelime vurgusunu anlatmıştık.

Kursumuz çok basit bir kitap olan Avustralyalı G.Gladstone Solomon'un "Esperanto por infanoj" adlı 1934 basımı çok eski bir kitaptan ve geçen ay her dergiye bu kitaptan bir iki ders koyacağız demiştik. Bu derslerin sonuna ekler, sözlük ve dilbilgisi ile ilgili tanımları vereceğimizi de söylemiştik. Bir de eski dergilerinizi atmayın çünkü bu dilbilgisi tanımlarını ya da açıklamalarını bir kere vereceğiz, sonraki derslerde bunları bildiğinizi varsayacağız demiştik.

Hatılıyorsanız konu içindeki tirelerin ("") kelime ön ve arka eklerini gözle görülebilecek şekilde ayırmak için olduğunu, ayrıca birleşik kelimelerin esas kelimelerini gözle ayrıştırabilmek için olduğunu söylemiştik.

İkinci dersimiz geliyor....

Leciono 2 - LA DOM-O

Sinjor-o Mus-o hav-as dom-on. Ho! ĝi est-as bel-a dom-o!

La dom-o hav-as kvin fenestr-ojn.

Sed la dom-o hav-as nur unu pord-on.

En la dom-o est-as tri ĉambr-oj.

En la unu-a ĉambr-o la mus-oj manĝ-as.

Tiu est-as la manĝo-ĉambro.

En la du-a ĉambr-o la mus-oj dorm-as.

Tiu est-as la dormo-ĉambro.

En la tri-a ĉambr-o la infan-oj lud-as.

Tiu est-as la ludo-ĉambro.

La infan-oj hav-as mult-ajn lud-il-ojn.

Ili hav-as turb-ojn, vip-ojn, pilk-ojn, pup-ojn, lud-katojn, lud-hundojn, vagon-ojn, brik-ojn, fos-il-ojn kaj libr-ojn.

Ili konstru-as dom-ojn per brik-oj.

Ili fos-as en la sabl-o per fos-il-oj.

Ili leg-as en la libr-oj. (Roĝero kaj Sila pov-as leg-i sed Johano ankoraŭ ne pov-as leg-i.)

La infan-oj lud-as en la ludo-ĉambro.

Sed Johano ne est-as bon-a.

Li lud-as en la dormo-ĉambro.

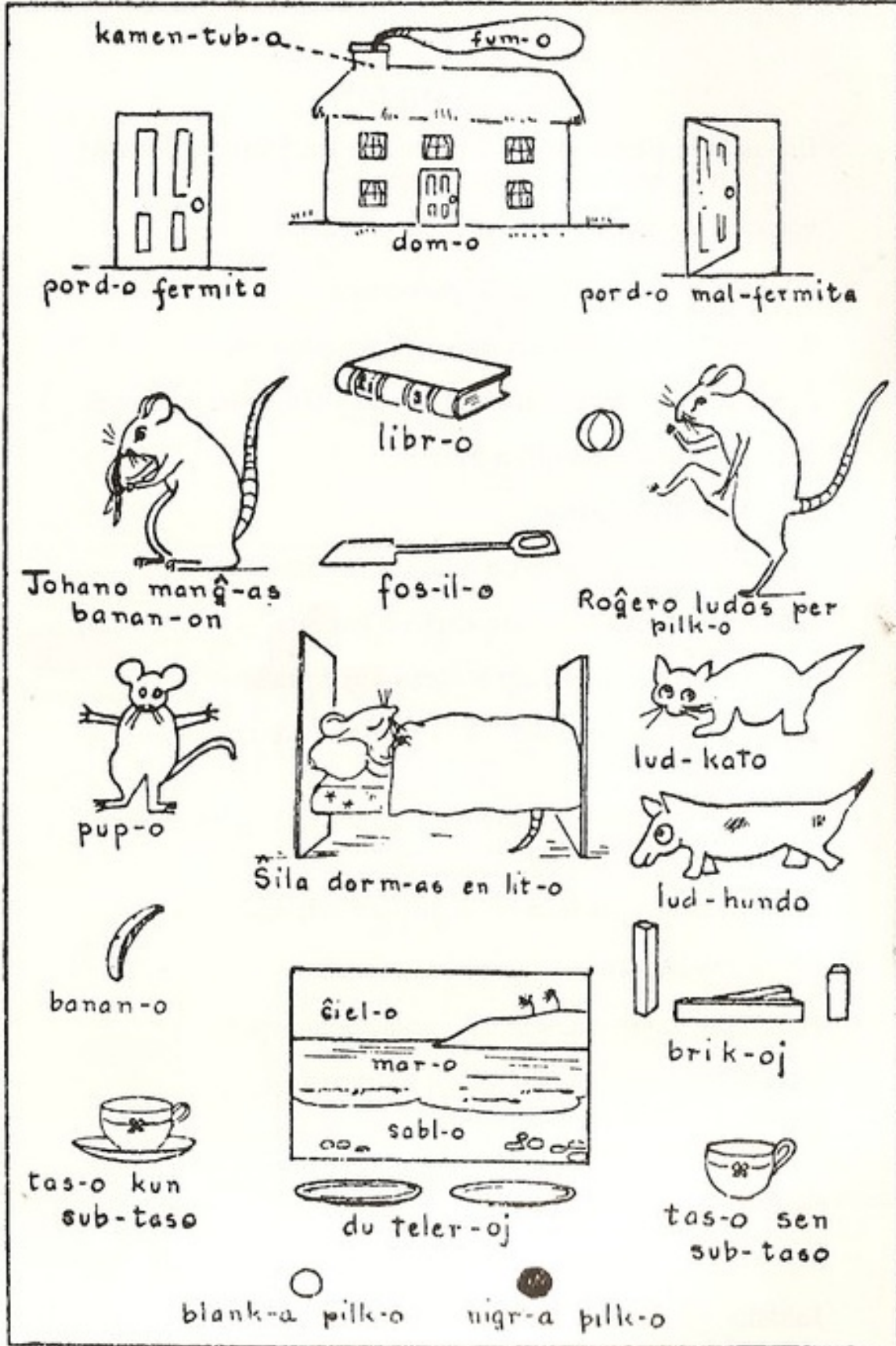
Li lud-as en la manĝo-ĉambro.

Ne, Johano ne est-as bona.

Li est-as mal-bona mus-o!

Ekler Açıklama

- a Sıfat ekidir. Tüm sıfatlar bu ek ile biterler (bel-a, bon-a, mal-bona, nigr-a, blank-a, unu-a, du-a)
- ajn Sıfatın çoğul formu ve geçişli fiil objesinin sıfat ekidir (mult-ajn)
- il- Kelimeye "alet" anlamını veren ek (lud-il-o, oyun-cak)
- mal- Bu önek esas kelimenin ters anlamını verir (bon-a, mal-bon-a = iyi, kötü)

Kelime	Açıklama
ankoraŭ	Henüz, daha
banan-o	Muz
bel-a	Güzel (sıfat)
blank-a	beyaz (sıfat)
bon-a	İyi (sıfat)
brik-o	Tuğla, briket
ĉambr-o	Oda
ĉiel-o	Gökyüzü
dom-o	Evet
dorm-as	"Uyuyor" fiili. Mastar formu "dorm-i"
dormo-ĉambro	Uyku odası (birleşik kelime)
du-a	İkinci. Sıra belirten kelimeler birer sıfattır, bundan dolayı da -a ekini alırlar
ferm-as	"Kapatıyor" fiili. Mastar formu "ferm-i"
ferm-ita	Kapalı
fos-as	"Kürüyor" fiili. Mastar formu "fos-i"
fos-il-o	Kürek, küreme aleti
ĝi	Tekil üçüncü şahıs insan olmayan objeler için kullanılan zamir, o (kitap, köpek vs)
Ho!	Oh!
hund-o	Köpek
kamen-o	Ocak, şömine
kamen-tubo	Baca
kat-o	Kedi
konstru-as	"İnşa ediyor" fiili. Mastar formu "konstru-i".
kun	"İle" edatı
leg-as	"Okuyor" fiili. Mastar formu "leg-i"
libr-o	Kitap
lit-o	Yatak
lud-as	"Oynuyor" fiili. Mastar formu "lud-i"
lud-hundo	Oyuncak köpek
lud-il-o	Oyun-cak
lud-kato	Oyuncak kedi
ludo-ĉambro	Oyun odası. "Lud-ĉambro" olarak da yazabiliriz.
mal-bona	Kötü (sıfat)
mal-ferm-ita	Açık
manĝ-as	"Yiyor" fiili. Mastar formu "manĝ-i"
manĝo-ĉambro	Yemek odası (birleşik kelime)
mar-o	Deniz
mult-aj	Çok sayıda
ne	Hayır, değildir
nigr-a	siyah (sıfat)
nur	Sadece, yalnızca
per	"İle, aracılığı ile" edatı
pord-o	Kapı
pov-as	".biliyor" fiili. Örnek "yapa-biliyor, konuşa-biliyor" vs. Mastar formu "pov-i"
pov-as leg-i	Okuya-biliyor. Birleşik fiillerde zaman eki ilk fiildedir, ikincisi mastar formundadır.
pup-o	Kukla, oyuncak bebek
sabl-o	Kum
sen	"-siz/-sız" eksiklik ifade eden kelime. Örnek "sen vosto" kuyruksuz.
sub	Alt, altında
sub-taso	Fincan altlığı

tabl-o	Masa
tas-o	Fincan
teler-o	Tabak
tiu	"Bu" işaret zamiri. Kişiler ve belirli olan şeyler için kullanılan işaret zamiridir
tub-o	Tüp
unu-a	"Birinci". Sıra belirten kelimeler birer sıfattır, bundan dolayı da -a ekini alırlar

Kapanış

Kapanış !

Umarız dergimizin bu ikinci sayısını beğenmişsinizdir. Şubat sayımızda dergimiz 20 sayfaya çıktı. Yayınlayacak metin olunca işimiz kolay, ondan dolayı bizlere yazı göndermenizi isitiyoruz.

Bu sayımızda sizlere :

Kurslarımızdan kısa bilgiler verdik. Yeni basit web sayfamızdan bahsettik. Esperanto-Sumoo, UEA, TEJO dan bazı haberler aktardık. Nasıl Esperanto Öğrenebilirim konusunu inceledik. Okuyucu mektuplarına yer verdik (bize yazmaya devam edin). "Kısa Felsefe Tarihi" kitabından özet tercümeyle başladık, ve buna elimizden geldiğince devam etmeye çalışacağız. Dokuzuncu Ortadoğu Toplantısı konusunda bilgi verdik. Şiir köşemizde Kalman Kalocsay'dan bir şiir aktardık. Eğlence köşemizde bir karikatür ve bir fıkra verdik. Basit bir bulmaca hazırladık. Murat Özdizdar'ın öğrencilerinin okul dergileri için hazırladığı "Esperanto" adlı bir metni aktardık. 101. Uluslararası Kongresini organize eden kişileri tanıttık. İki orta seviye okuma parçası verdik, okumaya çalışın. UEA başkanı Mark Fettes'in yeni yıl mesajını aktardık. Dünya ekonomisi hakkında eğlenceli bir gözlem aktardık. UEA'nın ne olduğunu anlattık (Esperanto organizasyonlarını arada bir kısaca tanıtmaya çalışacağız). Dr. Erhan Ateş'in "Bir Baba Hindi" hikayesini yayınladık. İlk sayımızda başladığımız kursa ikinci ders ile devam ettik. Bir kitap tanıtımı yaptık. Uluslararası Ana Dili Günü hakkında bilgi verdik.

Bir sürpriz olarak dergimiz artık İsviçre Chaux-de-Fonds şehrindeki CDELI Kütüphanesinde Esperanto periyodikleri için ayrılan yerde arşivlenecekmiş. Dergi kodumuz: "Li-TUR-06" ve dergimiz burada hem dijital ortamda hem de fiziksel kağıt ortamda arşivlenecekmiş. Lütfen ilk sayfamızın dibine bakınız.

Dergimize Esperanto dilinde 2-3 paragraflık kısa okuyucu mektupları ve gene yayınlayabileceğimiz kısa yazılar bekliyoruz. Fikir olarak bize anılarınızı, Esperanto ile ilgili görüşlerinizi ve tecrübelerinizi, kendiniz ve Esperanto bilginiz hakkında görüşlerinizi ve daha bir çok konuda bize yazılar, haberler gönderebilir hatta bunlara bir resim de ekleyebilirsiniz. Bize yaşınızı ve yaşadığınız şehri bildirmeyi unutmayın, isteyenler küçük bir profil fotoğrafı da gönderebilirler.

Varsa sorularınızı yazın yanıtlayalım herkes birlikte öğrensin. Ama bunun için en iyi yer facebook'taki "ESPERANTO TÜRKİYE" grubumuzdur.

<https://www.facebook.com/groups/7121509722/>

Her ayın ilk 10 gününü yazı toplama süresi, ikinci on gününü yazıların düzenlenme süresi, son on gününü ise derginin hazırlanma süresi olarak belirledik. Bir aksilik olmazsa eğer dergi her ayın ilk haftasında posta kutunuzda olacaktır.

Bize yazı göndermek için facebook grubumuzu kullanabilir ya da yazılarınızı vasilkadifeli@gmail.com adresine gönderebilirsiniz. Dergiye abone olmak ya da abonelikten ayrılmak için gene bize yazabilirsiniz.

Sonraki sayıda buluşmak üzere...